

Frågor och svar

till och med 111231

Innehåll

Allmänna frågor	1
1) Energianvändning	3
2) Värmeeffektbehov	4
3) Solvärmelast	5
4) Energislag	6
5) Ljudmiljö	7
6) Radon	8
7) Ventilation	9
8) Kvävedioxid	10
9) Fuktsäkerhet	11
10) Termiskt klimat vinter	12
11) Termiskt klimat sommar	13
12) Dagsljus	14
13) Legionella	15
14) Förekomst av farliga ämnen (befintlig byggnad)	16
14) Krav på dokumentation (nyproducerad byggnad)	17
15) Dokumentation av farliga ämnen (nyproducerad byggnad)	18
16) Dricksvattenkvalitet	19
17) Tekniska förtydliganden	20

Allmänna frågor

11-11-11

Fråga: Kan rum med specialverksamhet undantas bedömning, t ex operationsalar, om man kan visa att myndighetskraven är uppfyllda?

Svar: Ja, de kan undantas bedömning vad gäller vissa rumsindikatorer. Detta måste motiveras.

11-11-11

Fråga: Betraktas hotell som bostäder eller lokaler?

Svar: Lokaler.

11-03-25

Fråga: I Manualerna 2.0 står att en byggnad i Miljöbyggnad definieras som befintlig om den togs i drift före juli 2009. Detta kan väl inte gälla hur länge som helst?

Svar: Nej, regeln har ändrats. En byggnad som har varit i drift i mer än 2 år räknas som befintlig.

11-03-18

Fråga: Hur gamla underlag accepteras vid certifiering i Miljöbyggnad av en befintlig byggnad?

Svar: Generellt gäller att underlag får vara högst 3 år gamla. För vissa indikatorer gäller annat, nämligen: Köpt energi: En energideklaration eller motsvarande statistikredovisning får inte vara äldre än 2 år. Ventilationsstandard: följer OVKS intervallen. Termiskt klimat vinter/sommar: underlagen är giltiga i högst 5 år, om ingen större ombyggnation har skett eller ändring av verksamheten. Farliga ämnen: miljöinventering ska vara så aktuell att den redovisar det som krävs enligt klassningskriterierna. Ingen tidsgräns. Enkätresultat är giltig så länge inte större ändringar har skett.

11-03-01

Fråga: Är det möjligt att certifiera delar av en byggnad? Hur betygssätts hela byggnaden i så fall?

Svar: Sweden GBC rekommenderar att hela byggnaden certifieras, men om det finns särskilda skäl för att undanta delar kan frågan diskuteras med Tekniska rådet. Om det accepteras att en enskild verksamhetsdel certifieras ska energianvändningen kunna mätas separat. Verksamhetsdelar som utgör mindre än 10 % av Atemp kan eventuellt undantas bedömning vad gäller solvärmelast, ljudmiljö, ventilationsstandard, termisk klimat vinter, termiskt klimat sommar och dagsljus.

11-02-22

Fråga: Kan Miljöbyggnad användas för verksamheter som det saknas kriterier för i manualen? Till exempel sporthallar och storkök.

Svar: Ja. Sökande ska så i fall redovisa ställningstaganden, bedömningsgrund och förslag på betyg. Andra beräknings- och bedömningsalternativ kan alltså väljas men ska motiveras och styrkas.

11-02-22

Fråga: Hur definieras ”rum man vistas i mer än tillfälligt”? T ex en sporthall, där de flesta aktiviteter kan betraktas som tillfälliga.

Svar: Riktlinje är att rum som man vistas i mer än 30 minuter i sträck tid under motsvarande en arbetsdag definieras som ” mer än tillfälligt” och ska därmed medtas i bedömningen, om de uppfyller övriga urvalskrav. Hänsyn kan tas till typ av verksamhet. Val av rum som exkluderas från bedömningen ska redovisas, motiveras och styrkas.

11-01-19

Fråga: Accepteras att endast en tillbyggnad eller del av en byggnad certifieras?

Svar: Nej, vi rekommenderar att hela byggnaden certifieras. Kompletterad 110222. En tydlig tillbyggnad kan certifieras separat. Tanken är att man inte ska kunna missförstå certifieringen till att tro att också den befintliga omfattas. Motivera.

10-11-08

Fråga: Hur definieras äldreboende i form av boendelägenheter? Som bostads- eller lokalbyggnad?

Svar: Boenderummen bedöms som bostäder medan övriga delar som lokaler. Dessa delar aggregeras till ett slutbetyg för byggnaden. Denna aggregering sker enligt samma princip som gäller för systemet. Det vill säga, betyget blir ett steg över de sämsta om minst hälften av ytan är ett betyg högre eller bättre.

10-09-15

Fråga: Hur certifierar vi en byggnad som ska byggas till? Den befintliga delen var efter ombyggnad inflyttningsklar 2008 och inflyttning i tillbyggnaden skedde 2010. Vi har för avsikt att certifiera hela byggnaden. Vilken manual ska användas?

Svar: En befintlig byggnad som byggs om efter 1 juli 2009 ska klassas enligt manualen för Befintlig byggnad (se dock svar på fråga 11-03-25) men krav på dokumentation och verifiering av att farliga ämnen inte byggs in enligt klassning för nyproducerad byggnad, dvs indikatorerna 14 och 15. En tillbyggnad efter 1 juli 2009 ska klassas enligt manualen för nyproducerad byggnad. Aggregering av betyg följer principen för betygssättning av blandade verksamheter enligt Manualerna. Om energianvändning saknas för respektive del fördelas totalsumman på de olika delarna i förhållande till Atemp för respektive del.

10-09-15

Fråga: Är det möjligt för en byggherre att få typcertifikat. Frågan gäller småhus?

Svar: Miljöbyggnad gäller per byggnad och just är det inte möjligt att få typcertifikat. Om byggnaderna certifieras samtidigt och är identiska på många punkter, t.ex. systemlösning och material/kemikalier så kan en viss rabatt ges på klassningsavgifterna. Detta bedöms från fall till fall.

10-09-14

Fråga: Vilken manual gäller vid ombyggnad?

Svar: En befintlig byggnad som byggs om efter 1 juli 2009 ska den klassas enligt manualen för Befintlig byggnad men krav på dokumentation och verifiering av att farliga ämnen inte byggs in enligt klassning för Nyproducerad byggnad, dvs indikatorerna 14 och 15. Se kompletterande svar 11-03-25.

Miljöbyggnad, frågor och svar

Till och med 111231

10-09-13

Fråga: Hur hanteras ett blivande småhusområde gällande Miljöbyggnad? Området består av kedjehus, par och radhus. Finns det några alternativ för gruppbyggda småhus med bostadsrätt?

Svar: Eftersom certifieringen gäller per byggnad så betraktas en radhuslänga som en byggnad liksom parhus. Det motiveras av att en radhuslänga kan betraktas som ett liggande flerbostadshus. Skulle man klassa en radhuslänga som ett flerbostadshus så skulle man få ett betyg på längan som avgjordes av den sämsta bostaden (jfr med att välja rum för bedömning). En befintlig radhuslänga eller parhus kan bedömas i sin helhet om grannarna är överens om detta, alternativt per lägenhet.

10-09-03

Fråga: Betraktas ett stambyte som ”betydande ombyggnader och reparationer”? Eller bedöms det från fall till fall?

Svar: Om stambytet inkluderar vertikala och horisontella stammar samt ombyggnad/renovering av kök/pentry samt våtrum så är det att betrakta som en betydande ombyggnad. Detta är den tolkning som görs i dagsläget.

10-04-27

Fråga: Om jag vill miljöcertifiera två byggnader, kan jag då skriva ett indataprotokoll för båda eller ska två indataprotokoll skickas in?

Svar: Eftersom certifieringen gäller per byggnad så finns det ingen möjlighet att redovisa två byggnader på samma indataprotokoll.

10-04-10

Fråga: Erhåller byggnadsägaren plaketten direkt då den preliminära certifieringen är godkänd, eller måste man vänta till efter verifieringen?

Svar: Plaketten erhålls direkt vid den preliminära klassningen. Man får dock ingen plakett om byggnaden fått betyget KLASSAD.

10-03-11

Fråga: Kan man slå ihop två eller flera byggnader till en Miljöklassning, vid Nybyggnad eller vid Befintlig byggnad?

Svar: Se senare svar: Nej. Tills vidare gäller varje miljöklassning för en enskild byggnad. Detta gäller både vid Nybyggnad och Befintlig byggnad.

Fråga: Blankett för nyproduktion av småhus saknas.

Svar: Ja. Tills vidare får man använda det indatablad för nybyggnad som finns. Kompletterad 110925. Nu finns formulär för småhus.

Fråga: Vad är en nybyggnad och hur länge är den en ny byggnad? Skillnad mellan projekterad och ny byggnad. När och hur ska en ny byggnad verifieras och mot vilka krav (vilken manual)?

Svar: Se senare svar. Befintliga byggnader är hus uppförda före 1 juli 2009 (sid 7 inledning). Nybyggnad är således alla hus som är uppförda efter 1 juli 2009. Har ett hus färdigställt efter 1 juli 2009 inte fått en preliminär klassning som Nybyggnad (på ritningar) skall man ändå verifiera det som för nybyggnad.

Fråga: Vad är Miljöbyggnads juridiska status vid försäljning?

Svar: Ingen.

1) Energianvändning

Indikator 1 – Köpt energi

Miljöbyggnad

11-03-02

Fråga: En fastighet med två byggnader har en gemensam energideklaration. Om endast en byggnad ska certifieras – kan energianvändningen fördelas på byggnaderna eller ska ny energistatistik tas fram för var och en dem.

Svar: Om byggnaderna har gemensamma energimätare kan den köpta energin fördelas efter byggnadernas Atemp under förutsättning att de har liknande verksamhet. I annat fall ska fördelningsmetod redovisas i ansökan.

11-01-14

Fråga: I en befintlig byggnad används en del som kontor och en del skola. Kan klassningskriterierna viktas för indikator 1?

Svar: Ja, men redovisa metod för viktningen.

11-01-07

Fråga: Hur ska energianvändningen för uppvärmning av ett gemensamt garage fördelas mellan de byggnader som är anslutna till detta?

Svar: Energin till garaget fördelas efter byggnadernas Atemp.

10-12-22

Fråga: Är det tillåtet att använda andra energiberäkningsprogram än IDA Klimat och Energi, t ex VIP Energy?

Svar: Det är inte nödvändigt att använda IDA som beräkningsprogram. VIP Energy är att betrakta som "motsvarande" beräkningsprogram. Det finns ytterligare program som går bra att använda.

Fråga: Vad gäller för komfortkyla i fastighets el i indikator 1 och verksamhetsel i indikator 4?

Svar: El för kylmaskiner räknas till fastighetsel avseende som byggnadsgemensamma kylaggregat. Hyresgästernas egna kylaggregat anslutna till hushålls-/verksamhetsel ingår inte i indikator 1 men i indikator 4.

2) Värmeeffektbehov

Indikator 2 – Värmeeffektbehov Miljöbyggnad

11-11-21

Fråga: Vid beräkning av VFT - hur hanteras återvinning av värme i ventilationsluft om det sker med frånluftsvärmepump?

Svar: Ta reda på hur mycket frånluftstemperaturen sänks i förångaren vid DVUT och reducera ventilationsförlusterna med motsvarande värmeeffekt.

11-04-08

Fråga: Är det nödvändigt att beräkna värmeeffektbehovet vid inomhustemperaturen 22°C? Kan man använda sig av beräkningsverktyg där inomhustemperaturen är 20°C?

Svar: 22°C är en realistisk inomhustemperatur. Räkna därför på 22°C vid DVUT.

10-11-25

Fråga: Hur beräknas värmeeffektbehovet, VFT i ett flerbostadshus som byggs om. Den nedersta våningen kommer inte att tas med i miljöcertifieringen. Vid beräkning av värmeeffektbehovet använder jag mig av excelsnurren där man fyller i uppgifter om de olika byggnadsdelarna. Skall den nedersta våningen inkluderas i beräkningen? Det kommer att betyda att byggnadsdelen "grund" blir =0. Eller skall grund golvbjälklag mot bottenvåning?

Svar: Vid beräkning av värmeförlusttalet, VFT, kan antas att vägg mot uppvärmt utrymme har samma prestanda som övriga väggar mot ute, d.v.s. ha ett U-värde som motsvarar det genomsnittliga U-värdet för väggar (exklusive fönster) mot utemiljön. Du ska alltså sätta grund lika med bjälklag mot bottenvåning. Om energiprestanda är uppmätt för hela byggnaden används även detta för den klassade delen.

11-11-16 Komplettering av svar: Värmeeffektbehovet bör beräknas på hela byggnaden även om en del indikatorer undantas som bedöms på rumsnivå.

10-11-12

Fråga: Vilka effekter ska summeras i indikator 2? Dimensionerande värmeeffektbehov, största ventilationsflöde och högsta interlaster sammanfaller ju nästan aldrig, hur tas hänsyn till nattsänkning av temperaturen?

Svar: Indikator 2 har ingenting med driftfall att göra, så nattsänkning påverkar inte. Indikatorn ska premiera byggnader med välisolerat klimatskal och bra värmeåtervinning av ventilationsluften. Beräkningen sker utan inverkan av internlaster.

10-06-04

Fråga: Behöver jag ändå fylla i klimatskalsareorna redovisas om värmeeffektbehovet tas fram med metoden effektsignatur?

Svar: Nej

Fråga: Köpt bränsle för panna ger ej utslag om man väljer inom kategori 4.

Svar: Ett fel som är åtgärdat. Hämta senaste versionen på hemsidan.

Fråga: När definieras en byggnad som eluppvärmd, andel eller över 10 W/m²?

Svar: Miljöbyggnad följer samma definition som BBR.

3) Solvärmelast

Indikator 3 – Solvärmelast Miljöbyggnad

11-11-11

Fråga: Kan kriterierna för solvärmelasten frångås eller justeras om byggnadens lokaler används främst på kvällen?

Svar: Nej. Solvärmelasten är knutet till byggnaden och inte verksamheten.

11-11-11

Fråga: Får annat värde än 800 W/m² för beräkning av solvärmelasten användas?

Svar: Ja, om det kan styrkas genom simulering.

10-12-13

Fråga: Enligt Manualerna skall solvärmelasten bedömas för de mest solexponerade fasaderna på det mest solexponerad våningsplanet, d.v.s. normalt det översta våningsplanet. I det här fallet är det översta våningsplanet ett vindsplan som inte är representativt för resten av huset. Enligt beräkningar blir resultatet att klassning på övre våningsplanet (vindsplanet) ger "klassad" och klassning på det underliggande, mer representativa planet ger brons. Hur skall en korrekt klassning göras i detta fall?

Svar: Syftet med miljöklassningen är att det inte ska tillåtas finnas några "dåliga" rum. Eftersom ett våningsplan inte är typiskt med övriga räknar man på följande sätt: Utgå från det sämsta rummet (troligtvis något rum på vindsvåningen), titta sedan på det näst sämsta rummet och så vidare tills ni kommer upp till precis över 20 % av våningsplanets area. Titta sedan på planet under vindsvåningen (som är typiska med de övriga planen) och gör likadant där. Sedan kan alla dessa rum aggregeras ihop till ett betyg för indikatorn. Utgå då från det sämsta rummet, detta betyg får sedan höjas ett steg om minst hälften av ytan av de kontrollerade rummen har ett betyg bättre eller högre.

11-02-21

Fråga: Om det inte finns komfortkyla i byggnaden blir indikatorbetyget för solvärmelasten då automatiskt guld?

Svar: Nej. Syftet är att premiera byggnader med lågt, eller inget kylbehov. Att kylsystem inte finns i byggnaden betyder inte automatiskt att kylbehovet är lågt.

10-09-30

Fråga: Hur hanteras en byggnad som i princip inte har några fönster mot syd – sydväst? Det blir väldigt missvisande att beräkna solvärmelasttal (SVL) och solvärmefaktor (SVF).

Svar: Det är sant att det kan bli väldigt missvisande men å andra sidan så blir ju inte byggnaden solvärmebelastad. I ansökningshandlingarna ska det framgå hur ni har resonerat och vilka rum som ligger till grund för klassningen.

10-08-25

Fråga: Om solskyddet är rörligt vilket g-värde som ska då användas för solvärmelasttal (SVL) och solvärmefaktor (SVF)?

Svar: Om solskyddet är rörligt kan man vid beräkning av solvärmelasttalet anta att det är aktiverat. Det är också accepterat att beräkna den "verkliga" solvärmebelastningen med avancerade simuleringsprogram för inneklimatanalyser. Men det ska vara det mest utsatta rummet som ligger till grund för bedömningen.

Fråga: Hur hanteras Solvärmelasttalet (SVL) vid öppna våningsplan med kontorslandskap och flera fasader med glas. Vilken golvarea ska räknas med för varje fasad?

Svar: Syftet med SVL är att premiera byggnader som passivt skyddas mot solvärme sommartid. Det är rimligt att samma värden används för A-glas och A-golv för både SVL och Solvärmefaktorn. Om hela våningsplanet är ett rum så kommer värmen från solbelysta fönster att fördelas på hela våningsplanet. Solen kan komma in från två angränsande fasader samtidigt men inte med maxbelastning samtidigt utan med som mest 1/(roten ur 2) (~0,7) på fönster åt olika håll, dvs. 2/(roten ur 2) (~1,4) totalt. Man bör alltså räkna så här: A-golv = hela våningsplanet eller den del som har fasad åt två håll, t.ex. SO/SV eller S/V A-glas = 0,7*Aglas(sida 1) + 0,7*Aglas(sida 2) Sedan beräknar man SVL. Detta beräkningssätt får endast användas underförutsättning att det resulterande solvärmelasttalet är högre än för en enskild fasad.

Miljöbyggnad, frågor och svar

Till och med 111231

4) Energislag

Indikator 4 – Energislag

Miljöbyggnad

11-11-11

Fråga: Vilken miljövalskategori tillhör eldning av torv?

Svar: I dagsläget kategori 4. Det räknas som ej förnybart och blir således fossilt.

11-11-11

Fråga: Hur hanteras fjärrkyla med avseende på energislag?

Svar: Fjärrkyla hanteras på samma sätt som fjärrvärme. Det vill säga: energikällorna kategoriseras efter mix av kylkällor som energileverantören ger uppgift om. Totala mängden kWh i fjärrkylan ska kategoriseras. Insamling av uppgifter pågår.

11-02-28

Fråga: Vilka krav ställs på miljögodkänd bibränsleeldning i värme- och kraftvärmeverk?

Svar: 100 % bibränsle i värme och värmekraftverk eller eldning i mindre pannor som är svanenmärkt. Nordisk miljömärkning = Svanen.

10-09-10

Fråga: Är det möjligt att uppnå högre nivå än klassad för indikatorn Energislag i en byggnad om det inte går att styra vilken energi en framtida fastighetsägare köper? Vad händer t.ex. om byggnaden säljs vidare inom några månader

Svar: Det går att erhålla högre betyg om man t.ex. använder miljömärkt energi för fastighetsdrift och svensk elmix för hyresgästel. Detta måste i så fall avtalsregleras mellan den som uppför huset (och står för klassningen) och den framtida ägaren. Avtal på den "goda" energin ska vara minst två år. En ny ägare måste överta eller upphandla ett bättre avtal för att behålla klassningen.

10-06-07

Fråga: Många fjärrvärmebolag har kraftvärmeverk som producerar både värme och el. Finns det möjlighet att göra en allokering dem emellan?

Svar: Tills vidare görs ingen skillnad om energi kommer från ett kraftvärmeverk eller enbart ett värmeverk, systemet tar bara hänsyn till levererad energi till byggnaden.

10-06-07

Fråga: Om energileverantörens exakta fördelning är känd, får man i så fall använda den och hur ska det verifieras ?

Svar: Vad gäller bränslemix så kan man istället för att använda statistiken i systemets excel-verktyg, verifiera den genom att till ansökan bifoga ett signerat intyg som garanterar en viss bränslemix från energileverantören. . Bränslemixen skall gälla det år som byggnadens energianvändning är redovisad för.

10-03-10

Fråga: Min fjärrvärmeleverantör erbjuder klimatneutral fjärrvärme vilket innebär att de åtar sig att klimatkompensera för de koldioxidutsläpp som mitt köp av fjärrvärme genererar. Vilken miljövalskategori hamnar då värmeenergin i?

Svar: Klimatkompenserad fjärrvärme hamnar i miljövalskategori 2 om bränslemixen (på årsbasis) innehåller maximalt 10 % fossilt bränsle. Detta är enligt Naturskyddsföreningens Bra Miljöval fjärrvärme.

Fråga: Vad menas med en miljögodkänd panna? Räcker det med att den är godkänd enligt BBRs regler?

Svar: Att en panna är miljögodkänd innebär att den vid provning, utförd av oberoende provningsinstitution, minst klarar utsläppskraven i BBR. För de allra flesta av dagens vedpannor gäller att de måste eldas mot en ackumulatortank för att de ska vara miljögodkända. Svanenmärkta pannor är ur miljösynpunkt ännu bättre än miljögodkända. SP, Sveriges Tekniska Forskningsinstitut, har uppgifter om provade pannor, <http://www.sp.se/sv>

Fråga: Finns det möjlighet att påverka effekten av solcellerna?

Svar: Inte i den förenklade beräkningen med Excel-bladet. Observera att den genomsnittliga systemverkningsgraden skall användas. Det kan skilja avsevärt från själva solcellernas verkningsgrad.

Fråga: Hur ska spillvärme från snömaskiner hanteras?

Svar: Är det värme som annars skulle kunna gå förlorad (inget försäljningsvärde) räknas det till miljövalskategori 1.

Fråga: När kommer energisnurren att uppdateras med aktuella data på energi mix etc?

Svar: Det går inte att svara på för ögonblicket.

5) Ljudmiljö

Indikator 5 – Ljudmiljö

Miljöbyggnad

11-03-31

Fråga: Hur ska kriterierna för silver tolkas utifrån ljudstandarden för bostäder? Enligt Manualen ska hälften av parametrarna i standarden uppfylla ljudklass B. Enligt standarden finns följande ljudparametrar:

- Luftljudsisolering (ex. mellan lägenheter och till lägenhet från trapphus, förråd, servicelokal etc)
- Stegljudsnivå (ex. mellan lägenheter och till lägenhet från trapphus, förråd, servicelokal etc)
- Ljudnivåer från installationer
- Ljudnivåer från verksamheter utomhus, trafikbuller exempelvis
- Efterklangstid i trapphus, korridor
- Ljudnivåer utomhus, ex på uteplatser, balkong mm.

Frågan blir om man skall gå på 50 % av detta och välja 3 områden där ljudklass B skall gälla för alla parametrar? Eller sortera ut vilka olika ljudkrav som är aktuella i fastigheten och välja 50 % av dessa till ljudklass B?

Svar: Miljöbyggnad omfattar de fyra första ljudparametrarna från standarden, dvs rumsakustik (efterklangstid) och ljudnivå på uteplatser ingår inte. Detta medför att ni, för silver, måste fokusera på att uppnå ljudklass B för minst 2 av ljudparametrarna.

10-10-08

Fråga: Det står i klassningskriteriet för GULD att alla parametrar i SS 25267 skall uppfyllas. I standarden finns krav på bland annat luftljudsisolering för flera olika typer av utrymmen se tabell B1 i standard. Men när man läser Manualen står det något förvirrande att man skall välja ut de mest bullerexponerade rummen? Och sedan att det finns en typ av viktning för slutbetyget? Men i kriteriet står att alla parametrar skall vara uppfyllda för GULD. Vad gäller? Skall vi tolka det som att endast 20 % av våningen skall uppfylla kraven för ljudklass B.

Svar: Vad gäller val av rum så skall de 20 % sämsta rummen med avseende på varje parameter i ljudstandarden kontrolleras. Detta kan alltså vara olika rum för olika typer av ljudproblem. Sedan viktas dessa enligt den gängse principen i klassningssystemet d.v.s. betyget för indikatorn kan högst bli en klass bättre än det sämsta rummet om minst hälften av rummen har ett betyg högre eller bättre.

10-09-28

Fråga: Ingår ljud från vitvaror så som tvättmaskin och torktumlare i bedömning av ljudkraven enligt standarden SS 25267, ljudtrycksnivå från installationer?

Svar: Läser man Ljudstandarden SS 25267 som Manualen hänvisar till så står det under kap. 3. Relevanta storheter, 3.3 Ljudtrycksnivå, 33.1 Installationer: "Med en installation avses en anordning som är avsedd att betjäna byggnaden för att uppfylla BBR:s krav på tillgänglighet samt hygien, hälsa och miljö. Exempelvis avses hiss, anordningar för luftbehandling, vattenförsörjning, elsystem, belysning, termiskt klimat, matlagning, förvaring av mat, disk, tvätt, hantering av avfall, avlopp och utsläpp till omgivningen av rök- och avgaser. Byggreglerna medför att anordningar som behövs för att uppfylla kraven i dessa inte kan styras hur som helst av brukarna. Endast de anordningar som man på grund av ovanstående krav inte kan styra själv omfattas av ljudkrav. Exempelvis ingår inte ljud från diskmaskin eller köksfläkt i egna utrymmen, ej heller värmeanordningar avsedda för sporadiskt bruk". Ljud från tvättmaskiner och torktumlare bör därmed inte ingå i ekvivalent och maximal ljudnivå. Det vill säga utrustning som brukaren kan styra över själv ingår inte i ljudklassningen även om de finns där för att uppfylla BBR-kraven.

10-09-20

Fråga: Jag undrar vad som menas med "ljudexpert" under punkt 5, ljudmiljö? Vad kvalificerar en ljudexpert?

Svar: Med ljudexpert avses i första hand en akustiker. Alternativt en person som kan uppvisa att man gått någon kurs i akustik.

Fråga: När på dygnet och året ska ljudbedömningen göras?

Svar: Man bör göra bedömningen när bullerstörningen förväntas vara som värst. Det kan alltså variera med vilket slag av buller som antas vara värst; stomljud, trafikbuller, ventilationsbuller etc. Man kan med fördel använda sig av en enkät för att bestämma detta.

Fråga: Hur gör man i en befintlig byggnad om olika rum är mest utsatta för trafikbuller, installationsbuller och buller från grannar?

Svar: Buller från trafik, installationer och angränsande rum bör bedömas var för sig, d.v.s. man bedömer utrymmen motsvarande 20 % av ett våningsplan som är utsatta för trafikbuller för sig och man får därmed ett betyg för trafikbuller, ett för installationsbuller och ett för buller från grannarna. Rummen som bedöms för de olika slagen av buller kan alltså vara helt olika men också sammanfalla. För att få ett indikatorbetyg för ljudmiljö gör man som tidigare när man tar fram ett samlingsbetyg från flera rum, d.v.s. man kan få ett steg över det sämsta betyget. Är t.ex. betyget för trafikbuller brons och det för installationsbuller silver och för "grannbuller" guld så blir betyget för ljudmiljö silver.

6) Radon

Indikator 6 – Radon Miljöbyggnad

11-03-24

Fråga: Enligt Manualen ska mätning pågå minst 2 månader under uppvärmningssäsong. Vad gäller för korttidsmätning och mätningar under annan period?

Svar: Långtidsmätning av radon kan ske när som helst på året med loggrar som redovisar max-, min- och medelvärde under mätperioden. Denne ska vara pågå under två, helst tre månader enligt manualen. Radondosor kan endast användas under uppvärmningssäsongen eftersom de ger ett medelvärde.

10-06-03

Fråga: Enligt manualen ska minst en mätpunkt väljas i källare eller markplan. Dessutom ska högsta uppmätta värdet utnyttjas som underlag för klassningen. Stämmer detta även om det högsta uppmätta värdet inte är i ett vistelsesutrymmerum där det högsta uppmätta värdet är?

Svar: Värde som ligger till grund för bedömning ska vara mätt i ett vistelserum. Om källare/markplan inte är vistelseutrymmen sker mätningen endast för kännedom.

Miljöbyggnad, frågor och svar

Till och med 111231

7) Ventilation

Indikator 7 – Ventilation

Miljöbyggnad

11-02-23

Fråga: Kan kravet att manuellt öka/minska luftflödet uppfyllas med ett spjäll styrda av givare för t ex fukt, CO₂ etc? Det bör vara säkrare än att hyresgästen själv ökar/minskar luftflödet.

Svar: Ja, det är okej. Meningen är att ventilationsflödet ska vara behovsstyrt.

11-01-12

Fråga: Enligt Manualen ska skolor ha öppningsbara fönster vid nybyggnation. Måste varje fönster vara öppningsbart eller räcker det med några? Accepteras vädringsluckor i istället?

Svar: Krav på öppningsbart fönster gäller vädringsmöjligheten. Det vill säga om vädringslucka finns så uppfylls kravet.

10-10-12

Fråga: Hur bedöms köksfläktar med kolfilter? Motsvarar kolfilterfläktar forceringskravet eller krävs att köket ventileras med ett frånluftsflöde?

Svar: Kolfilterfläkt motsvarar inte möjligheten att forcera ventilationsflödet. Det krävs frånluft för detta.

10-09-22

Fråga: Stämmer Manualerna vad gäller ventilationsstandard och småhus?

Svar: Det har tyvärr blivit ett fel i Manualen på denna indikator. Följande gäller: Nybyggda småhus med FT-system bedöms utifrån kriterierna i tabellen på sida 34. Tabellen på sida 35 gäller "Klassningskriterier för småhus som inte är OVK-pliktiga". dvs sista raden i tabellen stryks efter som småhus med FT-system är OVK-pliktiga vid idrifttagning. Befintliga småhus med FT-ventilation bedöms utifrån kriterierna i tabellen på sida 39 som gäller "Klassningskriterier för småhus som inte är OVK-pliktiga eller som inte har krav på återkommande OVK-besiktning". Texten i tabellen på sida 38 "samt småhus med FT-ventilation" stryks.

10-04-16

Fråga: Antag att det inte är möjligt att placera våtrum vid fasad eller att forcera frånluften i våtrummen. Är det inte möjligt att nå högre betyg än Brons på denna indikator då?

Svar: Om frånluftflödet är 20 l/s eller mer i våtrum så motsvarar detta krav på forcering eller möjlighet till fönstervädring, dvs kraven för SILVER. För att Guld ska luftflödet manuellt kunna ökas och minskas efter behov.

Fråga: Vad är relationen mellan normalflöde och forcerat flöde?

Svar: Frågan behöver utredas vidare.

Miljöbyggnad, frågor och svar

Till och med 111231

8) Kvävedioxid

Indikator 8 – Trafikföroreningar

Miljöbyggnad

11-04-08

Fråga: Hur definieras tätbebyggt område?

Svar: Som tätbebyggt räknas område med minst 200 invånare och att avståndet mellan husen inte överstiger 200 meter.

10-06-18

Fråga: Enligt Manualen gäller att "Mätningarna ska omfatta en mätperiod på minst sju dagar och det som ska anges är medelvärde, max och min för perioden." De flesta mätare för långtidsmätningar ger bara ett medelvärde. Det är även medelvärdet som själva betyget baseras på. Hur hanteras min- och maxvärden?

Svar: Det accepteras att medelvärden från en långtidsmätning används.

10-06-16

Fråga: Mätningen av kvävedioxid kommer att genomföras i början av juli. Enligt Manualen "Om mätning genomförs på sommarhalvåret bör värdena korrigeras till vintervärden med hjälp av luftvårdsförbunds eller kommuners statistik från utomhusmätningar." Hur fungerar detta och hur får jag tag på dessa data?

Svar: Ofta gör kommunernas miljöenhet eller luftvårdsförbund, Lvf, mätningar av kvävedioxid utomhus. De ger en uppfattning av hur värdena varierar. Vintertid är kvävedioxidhalten troligtvis högre än under sommaren. Ta reda på en korregeringsfaktor mellan sommar- och vintervärden som kan användas för att korrigera inomhusvärden.

10-06-11

Fråga: Enligt Manualen gäller "Klass GULD fås automatiskt för indikatorn om byggnaden ligger utanför tätbebyggt område (tätort) och/eller ligger minst 250 meter från kraftigt trafikerad led (med 10 000 fordon/dygn eller mer)." Hur man ska tolka "...och/eller..."?

Svar: Det är otydligt formulerat och det kommer att revideras i nästa utgåva av manualen. Tills vidare gäller "och" för att automatiskt få guld. Dvs byggnaden ska ligga utanför tätort och befinna sig minst 250 meter från kraftigt trafikerad led. I annat fall krävs mätningar för verifiering. Dessutom är "led" ett illa valt ord, det gäller samtliga vägar som är kraftigt trafikerade.

Fråga: Ska mätningar genomföras under vinter eller sommaren? Behöver man bara mäta för SILVER och GULD?

Svar: Principen är att det sämsta värdet gäller och mätningarna bör därför göras när halterna är som högst. För BRONS accepteras årsmedelvärde.

Fråga: I aggregering används begreppet kvävedioxid i ineluften men i Manualen trafikföroreningar.

Svar: Tidigare hette det "kväveoxid i ineluften". Begreppen kommer att justeras vid näst revidering.

9) Fuktsäkerhet

Indikator 9 – Fuktsäkerhet Miljöbyggnad

11-02-22

Fråga: Måste ett speciellt dokument kallat Fuktsäkerhetsbeskrivning tas fram för att uppnå SILVER resp GULD?

Svar: Syftet med fuktsäkring är att dokumentera fuktsäkring i alla skeden. Fuktsäkerhetsarbetet ska dokumenteras, men behöver inte vara en fuktsäkerhetsbeskrivning enligt just ByggaF.

11-01-19

Fråga: Måste en fuktsakkunnig genomföra inventeringen/besiktning i en befintlig byggnad?

Svar: Enligt Manualen ska besiktningen genomföras av en som åtminstone har genomgått SBR:s (Svenska Byggingenjörers Riksförbunds), Anticimex' eller motsvarande utbildning. Alternativt av en certifierad miljöinventerare enligt CMF:s (Certifiering av Miljöinventerare – Fastigheter) kravspecifikation. Besiktningsförrättaren ska vara godkänd av denna utbildningsanordnare eller certifierad av ackrediterat certifieringsföretag.

11-01-07

Fråga: Kan en och samma person beställarens fuktsakkunnige och entreprenörens fuktsäkerhetsansvarige?

Svar: Miljöbyggnad ställer inga krav på detta. Om det är samma person så bör denne varken vara anställd hos beställaren eller entreprenören. Detta regleras i ByggaF eller på en Diplomerad fuktsakkunnig, vilket bör kontrolleras.

10-11-02

Fråga: I vilket skede ska en diplomerad fuktsakkunnig utses? Ställer ni några konkreta krav på detta?

Svar: Det finns inga krav i Miljöbyggnads material om när en diplomerad fuktsakkunnig ska kopplas in i projektet. Rekommendationen är att personen deltar senast i bygghandlingsskedet men helst i systemskedet.

Fråga: Finns det någon motsvarande utbildning till diplomerad enligt Fuktcentrum i Lund. Kan erfarenhet t.ex. likställas?

Svar: Ja, om det kan styrkas.

10) Termiskt klimat vinter

Indikator 10 – Termiskt klimat vinter Miljöbyggnad

11-04-08

Fråga: När är värmekälla under fönster ett krav? Med avseende på vad gäller kravet projekterad maximal lufthastighet?

Svar: Följande gäller för alternativ 1. Termisk klimat vinter rekommenderas för småhus, annars bedömning enligt PPD (förväntad procent missnöjda med den termiska miljön).

Mätning sker i vistlezonen och enligt ISO-standard 7730. Kravet är inte radiatorer utan att lufthastigheten klarar 0,15 m/s och skydd mot kallras måste redovisas. Detta görs enklast genom en simulering av rummet.

10-10-22

Fråga: Kan alternativ 2 användas för termiskt klimat sommar i bostäder eller är det bara alternativ 1 som gäller?

Svar: I princip bör alternativ 2 kunna användas för termiskt klimat sommar i bostäder, men det är ganska ovanligt eftersom alternativ 2 främst är tänkt att användas i byggnader med komfortkyla. Vi bedömer att komfortkyla behövs för att klara de angivna temperaturerna på sommaren. Om man vill använda alternativ 2 för bostäder så ska man rätta sig efter kriterierna för Skolor.

10-09-22

Fråga: Vad avses som värmekälla? Anses golvvärme vara en godkänd värmekälla för minst BRONS för termiskt klimat vinter?

Svar: Korrekt dimensionerad golvvärme kan betraktas som en värmekälla. Under förutsättning att tillräckligt bra fönster används så anses kravet vara uppfyllt att "risk för kallras undanröjt på annat sätt."

10-08-18

Fråga: För GULD i indikator 10 enligt Manualen krävs "För att få GULD måste alt. 2 utföras utom för småhus". Hur tolkas detta, är det okej att använda alternativ 1 för bedömning av småhus för att uppnå GULD? Och i så fall vilket värde på transmissionsfaktorn (TF) skall man uppnå för att erhålla GULD?

Svar: Ja, det är okej att använda alternativ 1 för småhus och TF

Fråga: Den operativa temperaturen för SILVER >20°C är motstridigt kraven i Energideklarationen som säger 16-18°C. Kommer detta att ändras?

Svar: Nej – Detta är rekommendationer från Socialstyrelsen ("Temperatur inomhus." 2005-101-6).

11) Termiskt klimat sommar

Indikator 11 – Termiskt klimat sommar Miljöbyggnad

11-02-22

Fråga: I texten till indikator Termiskt klimat sommar anges att aktuella kriterievärden för alternativ 1 är anpassade för klassning av bostäder, kontor och skolor. För klassning av andra typer av byggnader t.ex. idrottshallar krävs att andra kriterievärden fastställs. Vi ska klassa just en sportanläggning och frågan blir då om vi ändå kan tillämpa de kriterievärden som finns, om och hur det skulle vara möjligt att ta fram bättre lämpade kriterievärden eller om vi är hänvisade till alternativ 2?

Svar: Då det inte finns kriterier för denna typ av verksamhet föreslår vi användning av PPD (förväntad procent missnöjda med den termiska miljön) som utgår från klädsel och aktiviteter.

Generellt anges då gränser till 20 % för brons, 15 % för silver, 10 % för guld.

PPD kan tillämpas för olika typer av verksamhet och ger riktlinjer för projektering. Efter driftstagande måste verifiering ske i enlighet med Miljöbyggnad. Vid ansökning om certifiering måste tillämpning av PPD motiveras och era tolkningar och bedömningar förklaras och redovisas.

10-10-20

Fråga: Var skall den operativa temperaturen mätas i ett uppglasat hörnrum?

Svar: I ett hörnrum med två stora fönster bör beräkningen genomföras i en punkt i hörnet t.ex. i skärningspunkter 1 meter från varje fasad.

10-10-20

Fråga: Hur definieras operativ temperatur? Är det bara ett medelvärde av lufttemperatur och strålningstemperatur eller skall man ta hänsyn till andra parametrar som påverkar den upplevda temperaturen hos en människa, t.ex. sol, lufthastighet, strålningsutbyte m.m.

Svar: Det är en sammanvägning av rumsluftens temperatur och yttemperaturerna. Se Temperatur inomhus, Socialstyrelsen Vinterfallet. Den operativa temperaturen kan även beräknas; se SS-EN ISO 7726.

10-10-13

Fråga: En P27-utvärderingen görs för en normal julimånad under arbetstid.. Men enligt Manualen ska den göras för "dagtid kl 08-20 den varmaste sjudagarsperioden i juli", vilket inte överensstämmer med definitionen från Byggnadsstyrelsen. Vad gäller?

Svar: Det är korrekt att P-kravet i manualen för Miljöbyggnad inte stämmer överens med Byggnadsstyrelsens. Det får tolkas som en variant av byggnadsstyrelsens. Räkna med det som står i Manualen d.v.s. dagtid kl. 08-20 den varmaste sjudagarsperioden i juli. Beräkningen ska ske i en punkt 1 meter innanför det största fönstrets mittpunkt, förslagsvis 1,1 meter över golv.

10-06-10

Fråga: Är det verkligen relevant att använda juli månad som värsta månad för en skola? Då är det ju ingen verksamhet där. Är det nödvändigt med öppningsbara fönster i en skola, i vissa fall vill man av säkerhetsskäl inte ha detta.

Svar: Ja, juli månad ska användas eftersom det är för att kontrollera effektbehov från i huvudsak solinstrålning. Ja, öppningsbara fönster är ett krav, det räcker dock med typ "vädringsfönster".

10-01-01

Fråga: Var i rummet ska den operativa temperaturen mätas?

Svar: Om mätningar genomförs gäller för Miljöbyggnad beskrivningen i "Temperatur inomhus." Socialstyrelsen 2005, dvs 1 meter från fönster, 0,6 m över golv. Se under publikationer på www.socialstyrelsen.se.

12) Dagsljus

Indikator 12 – Dagsljus

Miljöbyggnad

11-02-21

Fråga: Vi uppför en idrottshall som ska certifieras enligt Miljöbyggnad. Ska en bollhall bedömas med avseende på dagsljus?

Svar: Manual är inte riktigt lämpad för t ex bollhallar. Därför kan den exkluderas från bedömningen eftersom den inte anses vara ett rum där personer vistas mer än tillfälligt.

11-02-07

Fråga: Funderingar kring hur dagsljusberäkningar utförs i 3d-miljö.

1) Ska intelligenta objekt tex en byggnad tas med vid beräkningarna? Eller ska man göra beräkningar som om byggnaden ligger "fritt i rummet"

2) Ska möbler ingå när man gör beräkningen?

3) Vi har tänkt att göra beräkningarna i Autodesk 3ds Max Design 2010 (Alt 2011) är detta ett program som ni godkänner? Vi har även tillgång till Dialux och VELUX.

Svar:

1) Skuggande byggnader tas med i beräkningen.

2) Man behöver inte ta hänsyn till möbler.

3) Man kan göra beräkningarna både för hand eller via datorprogram. Vi känner inte till programmet du nämner men det viktiga är att resultatet redovisas rätt.

11-01-19

Fråga: Hur definieras dagsljusfaktorn. Vi använder IDA och där kan man beräkna dagsljus i LUX i en given punkt. Vi vill helst undvika separata program för att beräkna dagsljusfaktorn.

Svar: Dagsljusfaktorn definieras som procentandel av dagsljuset utomhus från en standardiserad himmel. Det är lämpligt att till exempel använda VELUX daylight visualizer för att beräkna dagsljusfaktorn i ett rum men det finns flera andra program också. Att ange ett luxtal godkänns inte.

10-10-29

Fråga: Hur väljer vi utrymmen för beräkning av Afönster/Agolv? Det finns inga typiska våningsplan eller rum och ljusförhållandena är mycket varierande i vår byggnad. I manualen står det att bedömd yta ska motsvara minst 20 %. Hur stor yta får vi välja?

Svar: För bedömning ska de sämsta av de representativa vistelseutrymmena väljas ut. Sedan får man lägga till rum/utrymmen så att man kommer upp till precis över 20 %. Om man till exempel har kontrollerat 18 % av rummen/utrymmen och lägger till ett rum så man kommer upp i 22 % så är det okej, men man får i det läget inte fortsätta att lägga till rum för att få en bättre klass.

10-09-15

Fråga: Vilka beräkningsverktyg eller program för beräkning av dagsljusfaktor är lämpliga?

Svar: Exempelvis VELUX Daylight Visualizer, IES Virtual Environment, CIE Standard Overcast Sky.

10-08-25

Fråga: Vilket g-värde ska användas vid dagsljusberäkning om fönstren har rörlig solavskärmning.

Svar: Om solskyddet är rörligt kan det för indikatorn bästa läget användas.

10-06-03

Fråga: Hur tas hänsyn till dagsljus om fönster finns i mellanväggar. T ex ett mindre mot fasaden med ett större rum innanför som får dagsljus via fönster i innerväggarna.

Svar: Man kan ta hänsyn till glaset i innerväggar med 50 % av den glasytan under förutsättning att det är klarglas utan någon som helst solavskärmning/gardin. Annars måste man göra en dagsljusberäkning.

13) Legionella

Indikator 13 – Legionella

Miljöbyggnad

10-06-14

Fråga: Kravet på maxlängd 5 meter inkl. duschslang är väldigt strängt och det är få projekt där detta kan uppfyllas. Detta resulterar i att betyget Klassad. Går det att förändra slanglängden?

Svar: 5 m kravet har upphört att gälla.

14) Förekomst av farliga ämnen (befintlig byggnad)

Indikator 14 – Förekomst av farliga ämnen (befintlig byggnad) Miljöbyggnad

10-09-06

Fråga: Vid klassning av befintliga byggnader i vilka det genomförts betydande ombyggnader och reparationer efter 1 juli 2009 gäller krav på dokumentation och verifiering av att farliga ämnen inte byggts in enligt klassning för Ny/projekterad byggnad (indikator 15). I övrigt sker klassningen enligt kriterierna för Befintlig byggnad. Ska både indikator 14 och 15 från ny/projekterad byggnad användas vid en omfattande ombyggnad/reparation, eller räcker det med bara indikator 15?

Svar: Indikator 14 Dokumentation av byggvaror för ny/projekterad byggnad kan ses mer som ett underlag för bedömning av indikator 15 Utfasning av farliga ämnen. Det står tyvärr lite otydligt i manualen. Den ombyggda delen (om ombyggnaden är av betydande omfattning) skall ses som en nybyggnad vad gäller dokumentation.

Det som gäller är alltså:

Indikator 14 i Manualen för befintlig byggnad gäller för hela byggnaden.

Indikator 14 och 15 i Manualen för ny/projekterad byggnad gäller för material som förts till vid ombyggnaden i befintligt hus.

10-07-05

Fråga: Om ett farligt ämne påträffas vid inventering, men efter analys visar sig förekomma i lägre halter än de haltgränser som anges i kriterierna, klassas byggnaden som om de inte påträffats? D.v.s. Förekommer PCB med halt under 50 ppm kan man ange att det inte påträffats?

Svar: Om det är så låga halter av PCB att det inte finns krav på sanering enligt Byggsektorns Kretsloppsråd (se deras hemsida om PCB) så kan man få högsta betyg. Däremot kan det ju vara bra för fastighetsägaren att dokumentera halterna – man vet ju inte hur kraven kommer att se ut i framtiden.

Fråga: Gäller denna aspekt även för balkong och terrass? För dessa material saknas idag alternativ för koppar eller kromimpregnerat virke.

Svar: Aspekten prioriterar att man inte använder impregnerat virke. Alternativet är att använda värmebehandlat virke eller en annan typ av material.

Fråga: Ska asbest saneras under byggnadens brukande eller räcker det med att inventera för att kunna ta hand om det på rätt sätt vid rivning av andra anledningar?

Svar: Frågan behöver diskuteras vidare.

14) Krav på dokumentation (nyproducerad byggnad)

Indikator 14 – Krav på dokumentation (nyproducerad byggnad)

Miljöklassad Byggnad

10-12-02

Fråga: För GULD ska loggboken innehålla information om mängd och placering. Frågan gäller framför allt den senare. Räcker det med våningsplan, våningsplan och till exempel flygel eller fasad, rumstyp (t.ex. samtliga kontor plan 3), eller måste man specificera för varje rum?

Svar: Om byggvaran endast förekommer i vissa enskilda rum så ska dess placering tydligt specificeras.

Om byggvaran förekommer i många olika rum kan det vara lämpligt att generalisera beskrivning av placering, lämplig indelning är då per huskropp och per våningsplan exempelvis "samtliga kontorsrum plan 3 i del B".

10-11-24

Fråga: Kan en excel-fil som inkluderar alla önskade data enligt manualen, för klass SILVER och GULD, godkännas som digital loggbok?

Svar: Ja, en loggbok i excelformat kan godkännas, underförutsättning att den är utformad enligt manualen. Vad gäller innehållsdeklarationer så ska Excel-bladet minst innehålla en förteckning som hänvisar till innehållsförteckning, byggvarudeklaration eller annan dokumentation som redovisar innehållet. Denna dokumentation ska bifogas.

10-11-10

Fråga: Vad krävs för att uppnå kravet på innehållsdeklaration i loggboken? Krävs det att uppgifter avseende produktens innehåll från Byggvarudeklaration/säkerhetsdatablad förs in direkt i loggboken? Ska i så fall produktens innehåll vara sorterbart per ämne?

Alternativet skulle vara att länka varje produkt i loggboken till sitt BVD/säkerhetsdatablad. Räcker det?

Svar: För klass BRONS på indikator 14 Dokumentation av byggvaror ska loggboken minst innehålla innehållsdeklarationen för respektive byggvara. Det krävs inte att uppgifter avseende produktens innehåll från Byggvarudeklaration/säkerhetsdatablad förs in direkt i loggboken. Det finns i dagsläget inte heller något krav på sökbarhet. Däremot krävs en förteckning, inte bara en mängd inscannade blad. Det räcker om man till exempel inför ett löpnummer för varje byggvara i loggboken och sedan bifogar en innehållsdeklaration för respektive byggvara och hänför den till samma löpnummer.

10-09-30

Fråga: Jag har en fråga om nr.14 Dokumentation av byggvaror i Miljöklassad byggnad. Som grundkrav för silver står att årtal ska anges. Vilket årtal avses?

Svar: Det ska vara året när varan byggdes in.

15) Dokumentation av farliga ämnen (nyproducerad byggnad)

Indikator 15 – Dokumentation av farliga ämnen (nyproducerad byggnad)

Miljöbyggnad

10-10-08

Fråga: För nivå SILVER på indikator 15 får farliga ämnen endast finnas i mindre omfattning, vad avses egentligen med mindre?

Svar: Idag finns tyvärr ingen praxis för vad "mindre omfattning" innebär men det ska givet vis vara så lite som möjligt i varje enskilt fall. Man bör som entreprenör, projektör eller byggherre se till att välja produkter som genererar så lite farliga ämnen som möjligt. Avvikelse bör dokumenteras tydligt.

16) Dricksvattenkvalitet

Indikator 16 – Dricksvattenkvalitet
Miljöbyggnad

Fråga: Tar man hänsyn till radon i dricksvatten från egen brunn?

Svar: Nej, men eventuellt kan detta tas med i framtiden.

Tekniska förtydliganden 110529

Klassningskriterier för nyproduktion i Miljöbyggnad

Tekniska rådet, Miljöbyggnad
 genom catarina.warfvinge@sgbc.se

Tekniska rådet för Miljöbyggnad har mandat att tolka och förtydliga kriterierna i manualerna och genomföra mindre ändringar. Större ändringar publiceras först i ny version av Manualerna. Miljöbyggnadskommittén har fattat beslut om att nya Manualer i Miljöbyggnad ska ges ut under hösten 2011.

Detta dokument är en sammanfattning av kompletteringar, tolkningar och justeringar som gjorts utifrån Manual 2.0 och som uppmärksammats under den tid systemet varit i drift. Förtydliganden som inte direkt är av teknisk karaktär finns än så länge på www.sgbc.se under Miljöbyggnad och ”Frågor och svar”.

De viktigaste kompletteringarna eller förtydliganden i detta dokument jämfört med skrivningen i Manual 2.0 är

- Indikator 1 Energianvändning i elvärmda bostäder och lokaler, komplettering
- Indikator 7 Ventilationsstandard för bostäder, förtydligat och justerat
- Indikator 8 Kvävedioxid, tolkning jfr i manualen
- Indikator 10 Termiska klimat vinter, omformulering för att omfatta flera typer av verksamheter
- Indikator 11 Termiska klimat sommar, omformulering för att omfatta flera typer av verksamheter
- Indikator 13 Legionella, korrigering och uppdatering utifrån nya regler

Vidare förtydligas att schablonmetoderna för indikatorerna 10 och 11 i första hand avser småhus. Vissa kriterier är omformulerade men inte ändrade i sak.

Indikator			BRONS	SILVER	GULD	Kommentar
1	Energianvändning	Bostäder och lokaler som värms med annat än el	≤ BBR	≤ 75 % av BBR	≤ 65 % av BBR	Kompletterat med klassningskriterier för elvärmda byggnader
		Elvärmda bostäder och lokaler	≤ BBR	≤ 95 % av BBR	≤ 90 % av BBR	
2	Värmeeffektbehov	Bostäder och lokaler som värms med annat än el	≤ 60 W/m²A _{temp}	≤ 40 W/m²A _{temp}	≤ 25 W/m²A _{temp}	Indikatorn har fått ett namn som bättre motsvarar vad som ska bedömas
		Elvärmda bostäder och lokaler	≤ 40 W/m²A _{temp}	≤ 30 W/m²A _{temp}	≤ 20 W/m²A _{temp}	
3	Solvärmelast	Lokaler	< 48 W/m²golv	< 43 W/m²golv	< 32 W/m²golv	
		Bostäder	< 38 W/m²golv	< 29 W/m²golv	< 18 W/m²golv	
4	Energislag	Bostäder och lokaler	< 50 % från miljökategori 4	> 10 % från miljökategori 1 och < 25 % från miljökategori 4 Alternativt: > 50 % från miljökategori 2 och < 25 % från miljökategori 4	> 20 % från miljökategori 1 och < 20 % från miljökategorierna 3 och < 20 % från miljökategorierna 4 Alternativt: > 50 % från miljökategori 2 och < 20 % från miljökategorierna 3 och < 20 % från miljökategorierna 4	På www.sgbc.se finns exceldokument som hjälp för att bestämma klass. Ett fel i ”Hjälpfil_for_energibehov_energislav” från Miljöklassad byggnad har rättats till och exceldokumentet har bytt namn till ”Beräkningshjälp indikator 4 energislav 110529”
5	Ljudkvalitet	Bostäder och lokaler	Minst ljudklass C enligt SS 25268	Hälften av de akustiska parametrarna i SS 25268 ska uppfylla minst ljudklass B och hälften minst ljudklass C	Minst ljudklass B enligt SS 25268 Enkätresultat visar att >80 % av brukarna är nöjda med ljudmiljön. I småhus deklareras ljudkvaliteten av ägaren	Förtydligande: de fyra ljudparametrar som bedöms i Miljöbyggnad är stegljud, luftljud, ljud från installationer och ljud utifrån, t ex från trafik
6	Radonhalt	Bostäder och lokaler	101–200 Bq/m3	51–100 Bq/m3	≤ 50 Bq/m3	

Indikator			BRONS	SILVER	GULD	Kommentar
7	Ventilations- standard	Lokaler	Uteluftsflöde ≥ 7 l/s, person + 0,35 l/s, m ² golv eller enligt råd i AFS 2009:2	BRONS + Behovsstyrt ventilationsflöde i vistelserum med varierande belastning, t ex konferensrum	BRONS + Behovsstyrt ventilationsflöde, dvs VAV i vistelserum. Enkätresultat visar att >80 % av brukarna anser luftkvaliteten vara bra eller acceptabel	Kompletterat med krav på ventilationsflöde där processen ställer högre krav än antal personer För GULD avses automatisk behovsstyrning
		Bostäder	Uteluftsflöde $\geq 0,35$ l/s, m ² golv Driftinstruktioner och skötselanvisningar ska finnas till varje aggregat.	BRONS + Möjlighet till forcering av frånluftsflöde i kök enligt BFS 1998:38	SILVER + Ventilation av bad- och våtrum enligt BFS 1998:38 Enkätresultat visar att >80 % av brukarna anser luftkvaliteten vara bra eller acceptabel I småhus deklareras luftkvaliteten av ägaren	Klassningskriterierna för bostäder har sammanfattats till att omfatta alla typer av system, dessutom har de harmoniserats med aktuell BBR. Hänvisning sker till BFS 1998:38 som finns att hämta på Boverkets hemsida vad gäller storlek på accepterade forceringsflöden eller högre grundflöde. Frånluftsflöde i bad- och våtrum beror på golvarea. I rum utan öppningsbart fönster krävs större grundflöde eller forcering, beror också på möjligheten att installera tvättmaskin- och torkutrustning. Även detta finns formulerat i BFS 1998:38. Kolfilterrening av luft anses inte motsvarar forceringskravet för SILVER
8	Kvävedioxid- halt	Bostäder och lokaler	> 40 µg/m ³ eller okänt	Projekteras för ≤ 40 µg/m ³	Projekteras för ≤ 20 µg/m ³ Byggnad utanför tätort klarar GULD om avståndet är > 250 m till väg trafikerad med < 10 000 fordon/dygn	Jämfört med manualen har ”och/eller” ersatts med ”eller”
9	Fuktsäkerhet	Bostäder och lokaler	Byggnaden är fuktsäkerhetsprojekterad och utförd enligt BBR avsnitt 6:5, dvs. fuktkritiska konstruktioner är identifierade och dokumenterade, kontrollplaner finns och utförandet dokumenteras	BRONS + Aktuella branschregler följs för utförande av våtrum Fuktsäkerhetsprojektering enligt Bygga F eller motsvarande Fuktmätningar i betong utförs enligt RBK (Rådet för ByggKompetens)	SILVER + I lokalbyggnader ska en diplomerad fuktsakkunnig (beställarens expert) och en fuktsäkerhetsansvarig (entreprenörens expert) vara utsedda. I småhus krävs att en fuktsäkerhetsansvarig (entreprenörens expert) är utsedd Enkätresultat visar att < 10 % av brukarna upplever hälsobesvär eller mögellukt. I småhus deklareras mögellukt och hälsobesvär av ägaren	Det finns ännu få diplomerade fuktsakkunniga därför accepteras diplomerad fuktsakkunnig med motsvarande kompetens.
10	Termiskt klimat vinter	Bostäder och lokaler	PPD ≤ 20 %	PPD ≤ 15 %	PPD ≤ 10 % Enkätresultat visar att >80 % av brukarna anser det termiska klimatet vintertid vara bra eller acceptabelt I småhus deklarerar ägaren den termiska komforten vintertid	Utan att påverka de tidigare klassningsgränserna är kriterierna omformulerade så att de är tillämpbara för flera verksamheter. Metoden att utgå från PPD-index är vedertagen hos VVS-projektörer vid val och dimensionering av system. Drag som tidigare inte var inkluderat ingår i PPD Instruktionerna kompletteras med exempel på kombinationer av temperaturer och lufthastigheter som klarar klimatklasserna utifrån olika verksamheter och användare Rekommendation att förenklad metod endast används för småhus. Rekommendation att inte använda den förenklade metoden för lokalbyggnader
		Förenklad metod för bostäder, rekommenderas dock endast för småhus	TF < 0,4 Värmekälla under fönster eller redovisning av skydd mot kallras, dvs lufthastigheten < 0,15 m/s	TF < 0,3 Värmekälla under fönster eller redovisning av skydd mot kallras, dvs lufthastigheten < 0,15 m/s	-	

Indikator			BRONS	SILVER	GULD	Kommentar
11	Termiskt klimat sommar	Bostäder och lokaler	PPD ≤ 20 % Öppningsbara fönster i skolor och bostäder	PPD ≤ 15 % Öppningsbara fönster i skolor och bostäder	PPD ≤ 10 % Öppningsbara fönster i skolor och bostäder Enkätresultat visar att >80 % av brukarna anser det termiska klimatet sommartid vara bra eller acceptabelt I småhus deklarerar ägaren den termiska komforten sommartid	Många hade problem med den tidigare formuleringen t ex P27 som var en variant av tidigare Byggnadsstyrelsens definition. Kriterierna är nu formulerade så att de omfattar alla typer av verksamhet. Metoden att utgå från PPD-index är vedertagen hos VVS-projektörer vid utformning och dimensionering av passiva eller tekniska system för att klara inneklimatkrav. Drag som tidigare inte var inkluderat ingår i PPD Instruktionerna kompletteras med exempel på kombinationer av temperaturer och lufthastigheter som klarar klimatklasserna utifrån olika verksamheter och användare Rekommendation att förenklad metod endast används för småhus.
		Alternativ för småhus	SVF < 0,048 Öppningsbara fönster	SVF < 0,036 Öppningsbara fönster	SVF < 0,025 Öppningsbara fönster I småhus deklarerar ägaren den termiska komforten sommartid	
12	Dagsljus	Bostäder och lokaler	Dagsljusfaktor > 1,0 %	Dagsljusfaktor ≥ 1,2 %	Dagsljusfaktor ≥ 1,2 % Enkätresultat visar att >80 % av brukarna anser ljusförhållandena vara bra eller acceptabelt. I småhus deklarerar ägaren dagsljuskvaliteten.	För GULD ska dagsljusfaktorn simuleras med beräkningsprogram.
		Alternativt bedömnings-sätt	AF ≥ 10 %	AF ≥ 15 %	-	
13	Legionella	Flerbostadshus och lokaler	Temperatur på stillastående tappvarmvatten i t ex beredare och ackumulator-tankar ≥ 60°C Gemensam rörledning till flera duschplatser där temperaturen är högst 38°C ska inte vara längre än 5 meter. Handdukstorkar och andra värmare är inte kopplade på vvc-ledningen Proppade ledningar ska vara så korta att temperaturen på det stillastående vattnet inte understiger 50°C.	BRONS + Riskvärdering genomförs med avseende på tillväxt och spridning av legionella i äldre- och gruppboende, hotell, sporthallar, simhallar, sjukhus och flerbostadshus. Erforderliga åtgärder genomförs som minskar legionellarisken Legionellaskydd enligt "Branschregler Säker Vatteninstallation"	SILVER + Termometrar monteras på utgående varmvatten och på returen i varje vvc-krets Instruktioner ska finnas för regelbundna kontroller av vv- och vvc-temperatur i äldre- och gruppboende, hotell, sporthallar, simhallar, sjukhus och flerbostadshus	Klassningsgränserna är uppdaterade så att formuleringarna stämmer med BBR och "Branschreglerna Säker vatten". Det tidigare kravet på loggning av varmvattentemperatur har ersatts med instruktionerna för regelbunden kontroll. Riskvärdering i SILVER har begränsats till att omfatta installationer för vissa verksamhetstyper. Kriterierna har också anpassats efter "Säker Vatten" version 1 jan 2011
		Småhus	-	Temperaturen på stillastående tappvarmvatten i t ex beredare och ackumulatortankar ≥ 60°C	SILVER+ Legionellaskydd enligt "Branschregler Säker Vatteninstallation"	
14	Dokumentation av byggvaror	Bostäder och lokaler	En byggnadsrelaterad loggbok upprättas med information om byggvaror i produktkategorier E, F, G, H, I, J, K, L, M, N och Z enligt BSAB 96. Loggboken ska minst innehålla uppgifter om typ av byggvara, varunamn, tillverkare, årtal och innehållsdeklaration.	BRONS+ Loggboken är digital och administreras på företagsnivå hos fastighetsägaren	SILVER+ Loggboken innehåller information om byggvarornas placering och ungefärliga mängd i byggnaden.	Förtydligats
15	Utfasning av farliga ämnen	Bostäder och lokaler	Dokumentation saknas	Utfasningsämnen enligt KEMI:s kriterier förekommer endast i mindre omfattning hos loggbokens byggvaror och är dokumenterade i en avvikelislista.	Utfasningsämnen enligt KEMI:s kriterier förekommer inte i de dokumenterade byggvarorna i loggboken.	Förtydligats